

MEZŐSÉGI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 korona — fillér.
 Fél évre 3 korona — fillér.
 Negyed évre 1 korona 50 fillér.
 Egyes szám ára — korona 24 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. HAJDU DEZSŐ
 ÜGYVÉD, MOCs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mocs.
 Hirdetéseket mérsékelt díjszabás szerint közöl
 a kiadóhivatal.
 Kéziratot vissza nem adunk.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP.

Az új vármegyei beosztás és a mocsai járás.

A mult számunkban közöltük, hogy a vármegyék tervezett új beosztása szerint a mocsai járás keleti, nagyobbik fele Maros-Torda megyéhez csatoltatik, a másik fele pedig Kolozs megyéhez. Ebből folyólag felmerült az a hír is, hogy a mocsai járás megszűnik, illetve Mocs a tervezett új beosztás szerint nem lesz közigazgatási járási székhely.

Komoly emberek, komoly alakban tárgyalták és tárgyalják a dolgot, ezért helyén valónak találjuk vele foglalkozni.

Nem ösmerjük ugyan a hivatalos véleményt, azonban csaknem kizártnak tartjuk, hogy Mocsról a járási székhelyt elhelyezzék, avagy azt megszüntessék.

Elhelyezni nem lehet már azért sem, mert egyáltalán nincs alkalmas hely, a hova áthelyezhetnék. A mocsai járásban nem tudunk községet, a mely a járási székhely céljaira megfelelne. De nincs is ok az áthelyezésre, mert bárhova jusson az új beosztás szerint Mocs, — még mindig alkalmasabb járási székhely lesz, mint akármelyik járási község.

Még kevésbé lehet megszüntetni. Mocs régi időktől fogva járási székhely.

Már ennél fogva is jussa van, hogy

az új alakulás szerint is az maradjon. De ettől eltekintve: miért szüntetnék meg? Akár Maros-Tordához, akár Kolozs megyéhez csatolják, a mocsai járás részére elegendő kör marad.

Ha Maros-Torda megyéhez csatolják, a mint a tervezett beosztás akarja, megmarad még a mocsai járás részére a mocsai, palatkai, szováthi, kamarási, frátai, a leendő szavai kör, esetleg még a mezőszopori kör is, tehát 6—7 kör, a melylyel még mindig tekintélyes járás volna.

Ha pedig netán Kolozs megyében maradna Mocs, úgy a mocsai, szováthi, palatkai, a leendő szavai, gyulatelki, szopori körökből alakulhatna a járás.

Nem jöhet figyelembe egyik esetben sem az, hogy Mocst akár Maros-Torda, akár Kolozs megyéhez csatolják, a megye szélére esik, mert a felsorolt körök ma is a mocsai járáshoz tartoznak s ha most nincs messze Mocs, akkor sem lesz.

Ime ezen szempontokból, egyáltalán nincs ok arra, hogy akár megszüntessék, akár áthelyezzék Mocsról a járási székhelyt. Ellenben annál több és nyomósabb ok van arra, hogy ne szüntessék meg és ne tegyék át.

Csak egyet emelünk ki különösen ezekből. Mocstra nézve óriási hátrány, a lakosságnak igen nagy kára volna, ha ez megtörténnék. Visszavetné a

régi állapotába és soha nem lehetne az, a minek lennie kell: a Mezőség központja.

Ismételjük, hogy ezt kizártnak tartjuk és nem is félünk tőle. De mindenestre foglalkoztunk a kérdéssel, hogy a figyelmet fölhívjuk reá s különösen, hogy elmondhassuk mementonkat: vigilans consules!

A nők a párbaj ellen.

— Felhívás a magyar nőkhöz. —

Az Országos Párbajellenes Szövetség női bizottsága legutóbb tartott alakuló ülésének határozatából a következő felhívást intézi a magyar nőkhöz.

A párviadatok előítéletének fokozatos leküzdése végett szólítjuk sorompóba a magyar nőket. Ezen nemes és hazafias küzdelemben különösen a magyar nőkre hárulnak fontos feladatok, melyeknek teljesítése alól annál kevésbé vonhatják ki magukat, mert a kulturális és szociális haladás terén, komoly, céltudatos munkájuk által, már nem egyszer érvényesítették üdvös, döntő befolyásukat.

Különösen kérhetnek szót ott, ahol végzetes előítéletek családi boldogságukat fenyegetik. A párbajmánia ellen küzdeni nemcsak joguk, hanem kötelességük!

Nem természetes-e, ha az asszony egyéniségének latbavetésével száll sikra az istenítéletek sötét korából reánk származott örökség: a párbaj ellen, mely már annyi meg annyi család boldogságát semmisítette meg? Lehet-e józan megfonto-

A "Mezőségi Hírlap" tárczája.

Babszemek.

A férfi szív — egy libaketrecz.
 A csók — nesze semmi fogd meg jól.
 A mama — mi a csók után következik.
 A házasság — vég és kezdet.
 A gyermek — másvilág.
 Az élet — egy ismeretlen ur.
 A halál — hopp a bank.
 P. S. A. női szív — körülbelül egy halastó.

D-s-r.

Az első nő.

(Németből.)

Isten az első nőt Ádámnak
 Nem a fejéből alkotta,
 Hogy hű s tul okos ne legyen soha;
 A szemből pedig azért nem,

Mert nem szép, ha kíváncsi a szép nem;
 A nyelvéből sem akarta, —
 Ne legyen fecsegő — fajta;
 A füleiből meg azért nem,
 Hogy mindenre ne füleljen;
 A kezéből sem alkotván —
 Ne kapkodjon minden után;
 Lábaból sem teremtette —
 Ne futkosson mindenfele;
 De teremté a bordából,
 A feddhetetlen bordából . . .
 És mégis — Éva anyánk lányaiba,
 Minden tagból becsuszott egy kis hiba.

J . . . hoz.

Nem tagadom, mit tagadnám,
 A közönyöst hiáb' adnám!
 Megigéztél, megbüvöltél,
 Rabod vagyok, — azzá tettél.

Nevesd ki a nagy gyermeket,
 Hogy egy kicsiny kis lányt szeret . . .
 De én róla nem tehetek,
 Te vagy oka — gyógyíts te meg.

Azt mondd nem értesz hozzá.
 Megmondom én, hogy mit mondjál:
 „Itt a szívem gyógyításul,
 Ez a csók meg ráadásul.“

De szeretném . . .

De szeretném megkérdeni babámat,
 Hogy szeret-e engemet egy parányt?
 Ha nem szeret: batkát sem ér, hogy élek,
 De ha szeret: királylyal se cserélek.

Elhervad a legszebb rózsza is ősszel,
 Elhervad a legszebb lány is idővel:
 Szeress rózsám hát ezen a világon,
 Nem szerethetsz úgysem a másvilágon.

H. D.

lással azt állítani, hogy az asszonynak nincs semmi köze a férfiak eme viszáltyához? Nem jut-e eszébe a párbajozóknak, hogy midőn ők a küzdőtérre kiállanak, nem egyedül jelennek meg ott, hogy oda követi őket kétségbeesett nejeik, zokogó gyermekeik és agg szülők árnyéka? Ki merné ily körülmények között, a mikor a nő egész üdvössége forog szóban, megvonni tőle azt a jogot, hogy mint legérdekeltőbb fél, lelke egész melegével szálljon sikra a párbaj ellen.

Ma, amikor az egész civilizált világon a párbajt elítélik és mindenféle párbajellenes ligák alakulnak, ideje, hogy nálunk is erélyesen állást foglaljunk ama felfogás ellen, hogy a párbajra való kihívás és annak elfogadása a férfiúi bátorság kritériuma, vagy hogy a párbaj a megsértett becsület helyreállításának egyetlen orvossága. Ellenkezőleg: a párbaj visszautasításában rejlő erkölcsi bátorság kell, hogy a nő osztatlan elismerésében és buzdításában részesüljön és ezen elismerés adjon erőt és biztatást arra, hogy becsületkérdésekben a sértett fél inkább a független és pártatlan bíróságnál keresse igazát, semmint egy vak véletlentől tegye azt függővé.

Ugyanezért a magyar nőkhöz fordulunk, kérve, buzdítva őket, hogy az igazi humanitás meggyőző erejével küzdjenek a párbaj véres előitélete ellen. Mindenhol, széles e hazában szegődjenek a párbajellenes mozgalom buzgó misszionáriusává. Mint ahogy mindenhol, a templom szószékéről kárhoztatják a párbajt, úgy minden társadalmi körben legyen a nő azon apostol, aki lelkesedéssel küzd a párbaj mániája ellen. Fogjunk vállvetve a legmesszebb menő propaganda nagy munkájához, sorakozzunk, egyesüljünk! Az egyesített erővel minden téren küzdelmet akarunk folytatni a nagy előítélet ellen. A társadalmi felfogásokat meg akarjuk tisztítani a túlzásoktól és nyegleségektől. Caládban, irodalomban, társaséletben tartós cselekvéssel akarunk hatni. És ahol lehet, békítő kézzel korlátozzuk a hiába-
való vérontást. És bizunk benne, hogy küzdelmünk végső eredménye a párviadalok előítéletének kiküszöbölése lesz.

Az Országos Párbajellenes Szövetség női bizottsága nevében: Széll Kálmánné, gróf Csáky Albinné elnökök.

Széljegyzetek.

A mezőszéki román iskolák.

Hogy magyar nemzeti szempontból a román iskolák valósággal öngyilkosságot jelentenek, annyira köztudomású, hogy kár volna felette a szót vesztegetni. Nem is erről akarok szólni, hanem tisztán *tanügyi* szempontból van a mezőszéki román iskolákról egy pár szavam. Előismerem, hogy már régebben szóvá kellett volna tenni ezen kérdést, de eddig nem volt időszere. A napokban egy egész község járt nálam egy román iskola, illetve tanító ügyében s ez tette előttem aktualissá a kérdést.

Járjuk be a Mezőszéket s alig találunk román iskolát, a mely a higienikus követelményeknek megfelelne. Nyugodt lélekkel ki merem mondani, hogy e tekintetben a román iskolák minden kritikán alul álla-

nak. Rössz, egészségtelen, szűk helyiségekben vannak az iskolák elhelyezve, a melyben természetesen betegséget és nem ösmereteket szívnak magukba a gyermekek. Valósággal plánta-házai a betegségeknek úgy, hogy egy napig sem szabadna engedni, hogy olyan iskolákban tanítsanak.

S a milyen az iskola, olyan a tanító is. Tisztelet a nagyon csekély számu kivételnek, de nem vonhatja senki kétségbe annak igazságát, hogy a mezőszéki román tanítók egyáltalán nem és nem érzik át hivatásukat, magasztos feladatukat. Nekik a tanítói állás semmi egyéb, mint kenyérkereset. Épen ezért nem volna veszteség még a román ajku lakosságra nézve sem, ha valamennyi román iskolát becsuknák a Mezőszéken.

A mi végül a *tanítást* illeti, nahát erről keveset mondhatunk. Ez a kevés pedig annyi, hogy jóformán semmit sem tanítanak, mert hisz nem ellenőrzi senki a tanítást. Akárhány gyermek kikerül az iskolából, s a nevével egyebet nem tud leírni. A ki pedig olvasni tud, az csoda számba megy.

Önként adódik a kérdés: minek akkor ezek az iskolák? Semmi egyébért, mint-hogy akadályai legyenek, hogy állami iskolákat létesítsenek. S valljuk meg, hogy a legtöbb esetben ezen céljukat el is érik. Mert ha nem volna iskola, az állam kötelességének tartaná építeni. De miután van, az állam nem törődik vele.

Be kell tiltani a törvénynek meg nem felelő iskolákat s építeni kell állami iskolákat!

H I R E K.

Mocs, 1907 február hó 14.

— **A tea-estély.** A mocsai Kaszinó febr. 3-án sikerült tea-estélyt rendezett az Arany Fácán vendéglőben. A teremben sátor volt felállítva, a melyben Bocskor Irma, Dániel Gézané urasszonyok és Táby Dusika urleány árulták a teát — méregdrágán. Ennek dacára a sátor állandóan telve volt, a mi kétségkívül nem a tea, hanem a tea-árulók érdeme. Sőt mi több, akadtak olyanok is, a kik egész éjjel itták a teát, természetesen szintén nem a tea, hanem az árulók kedvéért. Ki kell azonban emelnünk, hogy a mint felszöktek a tea, szivar és cigaretta-árak, ép oly arányban emelkedett a jókedv is. Node ez nem csoda, mert annyi ügyes és kedves asszony még nem igen volt mocsai bálon; úgy, hogy elnevezték: menyecske bálnak. Jól is mulatott mindenki, különösen pedig azok férfiek, a kiknek a feleségük nem volt ott. Jelen volt nők: Bocskor Irma, Dániel Gézané, Erszénes Lajosné, Erszénes Annuska, Gödry Erzsike, Ihász Lipótné, Kondor Gézané, Mihály Jánosné, Nagy Albertné, Papp Jánosné, Szabó Józsefné, Táby Elekné, Táby Dusika, Terczi Jolán. A bevétel 299 kor 04 fillér, a kiadás 242 kor. 93 fill. volt s így a tiszta haszon 56 kor. 11 fill.

Felülfizettek: Nagy Elek 18 kor. Torday Sándor és dr. Hajdu Dezső 8—8 kor. Kondor Géza 4 kor. Dán János, dr. Csiky József, Endes Lajos, dr. Deli Adolf 3—3 kor., Rossmann Samu, Ihász Lipót, Orbán Ferencz, dr. Erdődy Endre, Kutas Sándor 2—2 kor. Dániel Géza, Molnár Károly,

Ferenczy István, dr. Fülepp Dezső, Mihály János 1—1 kor. — Végül felemlítjük, hogy az estély rendezése Fejér József bírósági aljegyző egyedüli érdeme.

— **A mocsai kosárfonó tanfolyam** február 9-én befejeztetett. A tanfolyamban 22-en vettek részt, a kik igen szép eredménnyel dolgoztak.

— **Telekkönyvi helyesbítés Budatelnén.**, a mint hiteles forrásból értesülünk f. évi április havában okvetlenül megkezdődik, illetve áprilisban a bizottság ki fog szálani.

— **Patika vizsgálat.** Dr. Fülepp Gyula vármegyei főorvos a mocsai gyógytárt a hét folyamán megvizsgálta s mindent a legnagyobb rendben talált. Vizsgálatot tartott a sármási és örményesi gyógyszeráraknál is. Felemlítjük, hogy ezen alkalommal a főorvos ígéretet tett, hogy a mocsai kórház ügyét tőle telhetőleg fölkarolja s ha csak lehetséges az ügyet annyira viszi, hogy a planirozási munkálatokhoz még az idén hozzáfogjanak.

— **Szavai körjegyzőség** márczius hó 1-től kezdődőleg be lesz állítva s míg a körjegyző választás megtörténik Nagy Zsigmond mocsai segédjegyző rendeltetett ki helyettes jegyzőnek.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi miniszter a mezőörményesi járásban Horváth Gyulát nevezte ki járási állatorvosnak.

— **Magyarfrátai tkvi átalakítás hitelesítése**, összekötve az egész községre terjedő helyesbítési eljárással, április havában veszi kezdetét, Torday Sándor kir. járásbíró vezetése mellett, a ki szintén a helyszínén fog az eljárás alatt tartózkodni.

— **Tenyészállat vizsgálatok.** A mocsai járásban a tavaszi apa-állat vizsgálatok február 23—26-ig tartatnak meg. És pedig Alsó-Zsukon 23-án, Magyarorszáthon 24-én, Mócson 25-én, Magyarfrátán 26-án.

— **Új írnokok a járásbírósnál.** Az ujonnan kinevezett két írnok: Dobó István és Molnár Károly elfoglalták állásukat. Mindkettőben igen jó munkaerőt nyert a bíróság.

— **Kaszinói választmányi gyűlése** lesz február 18-án délután 5 órakor a mocsai kaszinónak. A gyűlésnek fontos tárgya lesz márczius 15 ikének a méltó megünneplése iránti intézkedés, ezért az elnökség ezuton fölkéri a tagokat, hogy teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

— **A polg. Olvasókör bálja.** A mocsai polgári olvasókör február 10-én tartotta meg szokásos farsangi mulatságát. Helyiségét ez estén gondosan díszítette a rendezőség s a tagok fesztelen jókedvvel mulattak egészen a reggeli órákig. A helybeli intelligenciának számos tagját ott láttuk, kik személyes megjelenésükkel is dokumentálták, hogy az olvasókör céljával s annak nemes hivatásával rokonszenveznek. Ezzel szemben bosszantó ellentétet is tapasztaltunk. A kör tagjainak egy része, a polgári elem több tagja távolmaradásával tüntetett. Ugy látszik, hogy a polgárság között is kasztok vannak s az oly szükséges együttérzést és egymás megbecsülését a kicsinyes torzsalkodások teszik lehetetlenné. Ezt csak általános szempontból jelentjük ki, mert a távolmaradás sem anyagi, sem erkölcsi tekintetben nem vont le semmit az estély sikeréből. A tiszta bevétel 106 korona volt,

melyből a szükséges kiadások levonásával még 48 korona jutott az olvasókör könyvtára javára. Jegyeiket megváltották: Nagy Elek 6 korona, Gaál Jenő 5 korona, Góbrus József 3 korona, Kutas Sándor 3 kor., Torday Sándor 3 korona, Bretter Mór, Hirsch Dávid, Papp Ilona, Pap Tódor, Salamon Albert 2—2 korona, Táby Elek 1 korona. Felülfizettek: Orbán Ferencz 4 korona, dr. Hajdu Dezső 3 korona, dr. Dánn János, dr. Delli Adolf, Deák Miklós, Kovács Gerő, Nagy Zsigmond 2—2 kor., Benedek Lajos, Dániel Géza, Ferenczy Jugomár, Torthuter Dávid, Mihály János 1—1 korona, Kovács Géza 50 fillér, Kutas Albert 40 fillérrel. Mindazok, kik a köri estély sikeréhez személyes megjelenésükkel és anyagilag is hozzájárultak, fogadják az olvasókör köszönetét.

— **A tűzoltó-egylet ügyei.** A mocsai önkéntes tűzoltó-egylet választmánya Gaál Jenő elnöklete alatt a napokban ülést tartott, a melyen igen fontos határozatokat hoztak. Elhatározták, hogy a működő tűzoltók részére zubbonyt készített az Egylet s felhatalmazta a parancsnokot, hogy e célból a szükséges lépéseket tegye. Továbbá elhatározta, hogy egy kifogástalan fecskendő rendel, a meglevőt pedig megjavíttatja. Végül 4 új működő tagot vett fel, a kikkel együtt a működő tagok száma 25 lett.

— **A járásbíróági épület** építéséhez ezen évfolyamán, a mint illetékes helyről értesültünk, minden bizonynyal hozzá fognak s így megnyugtathatjuk az aggódókat, a kik félnek attól, hogy a bíróságot Mocsról elviszik.

— **Érdekes per** került február 14-én a mocsai kir. járásbíróság előtt tárgyalásra Kovács Gerő kir. közjegyző és a Mocsvideki Takarékpénztár között. A per tárgya bérleti szerződés megszüntetése a takarékpénztár bérbeadott lakását illetően. Egyelőre az eredményt nem ismerjük, legközelebbi számunkban azonban azt hisszük, hogy hirt adhatunk róla, a melynek mikénti eldőlését Mocson különösen nagy érdeklődéssel várják. Az ügyben Torday Sándor kir. járásbíró ítélkezik.

— **Katonakötelesek sorshuzása.** A besorozott ujoncoknak a honvédség és a közös hadsereg közti megosztásának alapja tudvalevőleg a sorszám és ugyancsak a sorszám képezi részben alapját a póttartalékba való osztásnak is. A sorshuzást minden év februárius elején szokták megtartani. Ez évben februárius 18-án, hétfőn reggel 8 órakor lesz Mocson, február 23-án pedig Nagysármáson.

— **Körjegyzői vizsgák a vármegyén.** A községi közigazgatási tanfolyam félévi vizsgálati befejeződtek. A vizsgálatokon Dózsa Endre alispán, a tanfolyam igazgatója és Csizsár Gyula vármegyei főjegyző elnökölték. Vizsgálatra jelentkezett 33 tanfolyamhallgató, akik valamennyien sikeres vizsgálatot állottak ki. Kitüntetéssel vizsgázott Sós Mihály és Szentiványi Sándor.

— **Kitüntetett cseléd.** Korbuly Bogdán lomperti uradalmában 50 év óta szolgál Jobbágy Juon gazdasági cseléd. A földművelésügyi miniszter az urát félszázadon át becsülettel szolgáló öreg cseléd 100 korona jutalmat s elismerő oklevelet adományozott. A miniszteri kitüntetést Straub János mezőörményesi főszolgabíró adja át Jobbágy Juonnak Lompért község képviselőtestülete előtt a gazda és a cseléd jelenlétében.

— **Az ipari benzin ára.** Az ipari célokra használt benzin árát a kereskedelmi miniszter évről-évre szokta megállapítani. A legutolsó megállapítás 1906. december 31-én járt le. Most érkezett le a miniszter rendelete mely szerint a benzin árát az 1907. év tartamára métermázsánként 20 koronában állapította meg.

— **Az oláhok terjeszkedése.** Sepsiszentgyörgyről írják: Szápáry Pál ujszentpétervári birtokát megvette az aradi Viktoria oláh pénzintézet 1,200.000 koronáért. A bank a kastélyt oláh kollégiummá alakítja át, a birtokot pedig oláh telepesek között fogja parcellázni.

— **Négy gyakorlat egy évben.** Ez évben, a hadügyminiszter legújabb rendelete szerint, összesen négy fegyvergyakorlatot tartanak. És pedig kettőt tavasszal és kettőt nyáron. A tavaszi fegyvergyakorlatok március 20-án és április 15-én lesznek. Ekkorra hívják be a tartalékosokat. A nyári gyakorlatokat június derekán és augusztus 28-án tartják meg. A tartalékos tisztek fegyvergyakorlatáról külön rendelettel fog intézkedni a miniszter.

— **Állatbetegség miatti zárlatok.** *Mócsi járás:* sertésvész: Magyarszováth, Szava. *Nagysármási járás:* juhhimlő: Katona, Uzdizsentspéter. *Mezőörményesi járás:* veszettség: Mezőörményes, juhhimlő: Mezőkirályfalva, Viszolya, sertésvész: Mezőujlak.

— **Sorozások Kolozsmegyében.** Az 1907. évi fősorozások idejét Kolozsmegyében a következőképpen állapították meg: sorrend a következő: A kolozsvári járásban, sorozási székhely Kolozsvár: március 14, 16, 18; nádamenti járásban, sorozási székhely Kolozsvár: március 19, 20; Tekében: április 8, 9, 10, 11; Bánffyhunyadon: április 12, 13, 15, 16, 17; Hidalmáson: április 20, 22; Gyaluban: április 25, 26; a mezőörményesi járásban, sorozási székhely Teke: április 11, 12, 13; *Mocson április 15, 16, 17, 18; Nagysármáson: április 20, 21. és 22-én tartják meg a fősorozásokat.* A sorozásokra a vármegye területéről összesen 5048 állításkötelest hívtak be a három korosztályból.

— **Egy fiatal élet vége.** Bartha Béla, volt kolozsvári gazdasz, kinek neve a múlt év februárius 3-án éjjel történt végzetes kimenetelű verekedés óta ismeretessé vált a hírlapolvasó közönség előtt, Pusztakamaráson hirtelen meghalt. Bartha Béla azon szomorú éjszakán jogos önvédelemből megszúrta Németh Árpád asztalos legényt. A szurás Németh jobb karján átvágta az ütőeret s pár perc alatt elvérzés következtében beállott a halál. Bartha az eset után a szenvedések egész sorozatát állotta ki. Akkor nyomban a tanintézetből, melynek III. éves hallgatója volt, kizárták. A rendőrség letartóztatta, majd egy hónapi vizsgálati fogságot szenvedett, míg az ügy teljesen tisztázódott. Végre is Frits Béla dr. kir. alügyész a jogos önvédelem esetét teljesen igazoltnak látván, Barthával szemben a gyilkosság vádját elejtette. Az elhunyt Németh Árpád özvegye azonban nem nyugodott bele a felmentésbe, hanem mint főmagánvádló lépett fel. És képviselőjében Óváry Elemér dr. pótmagánvádló gyilkosság miatt vádat emelt Bartha ellen. A kir. törvényszék, azután pedig a kir. tábla vádta tanácsa vizsaszautasította a vádat és Barthával szemben az eljárást véglegesen megszüntették. A meghurczolt testileg-lelkileg nagy megpróbáltatásokban megtörődött ifjút a gazdasági tanintézet humanusan ismét visszavette kebelébe és ő a vizsgákat sikeresen

befejezte. Bartha, mint végzett gazdasz Kemény Emil báró, pusztakamarási uradalmában nyert gyakornoki állást. Most, február 6-án délután a béresek az ifjú gyakornokot halva találták szobájában. Még pár percczel a halál előtt a gazdasági udvarban foglalatzkodott. A kihívott járási orvos szívszélhűdést konstatait. Három nappal ezelőtt volt évfordulója a Mikó-utcai verekedésnek s így az a hír terjed el, hogy Bartha megmérgezte magát. Az orvos azonban a halotton semmi mérgezési tünetet nem konstatait és a szobában mérget nem találtak. Valamint semmi olyas körülmény nem fordult elő, amiről az öngyilkosságra következtetni lehetne. A jobb sorsra érdemes fiatalembert 8-án délután eltemették.

— **Uj országot Maros-Vásárhely és Szamosujvár között.** A kereskedelemügyi miniszter, mint már említettük, elrendelte Maros-Vásárhely és Szamosujvár között egy összekötő egyenes irányú I. rendű országot kiépítését. Az országot Kolozsvármegyén is át fog vágni hét kilométer hosszúságban. A Kolozsmegyére eső utvonat tervezetét már teljesen elkészítette az állami főmérnöki hivatal. A terv szerint az új országot Mezőszentgyörgy községen fog átvonulni. A mezőszentgyörgyi szakasz tárgyalását Dózsa Endre alispán februárius 21-ére tűzte ki. A tárgyaláson az alispán s Gere Kálmán főmérnök vesznek részt a vármegye részéről.

— **Az Erdélyi Gazdasági Egylet ülést február 2-án tartotta.** A mezőgazdasági és mezőrendőrségről szóló 1894. törvény revíziójára vonatkozóan a választmány a több nyomásos gazdálkodás, érdekében, de különösen a közös legelők fönntartása és tagosításoknál való kihasítására nézve a legelők felosztására megnehezítésére hozott határozatot, amit az erdélyi állattenyésztés életbevágó érdekében határozott. Elhatározta, hogy a községek ingatlanainak kezelését ne a törvényhatósági tisztviselők, hanem szakemberek ellenőrizzék és erről jelentést tegyenek. Továbbá: az állattenyésztési felügyelők hatásköre pontosan megállapítandó, a tenyészkörműnek újra beosztandók, a járási mezőgazdasági bizottságok tagjai közé az állami szakközegek hivatalból tagokul hívandók meg; szőlőn kívül gyümölcs-hegyközségek is létesítendők. Az erdélyi rész helyi érdekű vasuthálózatot, illetőleg mezőgazdasági szempontból többek között a Koloslagut—Apahida—Mocs—Szászrégeni vasutvonalat is javasolja kiépíteni.

— **Jogsegély a földmivészeknek.** Maros-Vásárhelyről írják: Darányi földművelésügyi miniszter rendeletére a székely földmives nép számára a székelyföldi miniszteri kirendeltség a székhelyén ingyen jogsegélyt nyújt akként, hogy minden héten a meghatározott napokon a földmiv. miniszter által díjazott ügyvédektől ingyen jogi tanácsot kap minden székely ember, aki ebből a célból a kirendeltségnél megjelenik. Az ingyen jogsegély kiterjed a földmives nép életviszonyait érintő összes közigazgatási és magánjogi ügyekre és előreláthatólag sok jogi kártól, sok felesleges perlekedéstől és elkerülhető költségektől fogja a közigazgatási és jogi szabályokban járattan földmives népet megszabadítani.

— **Hogyan lehet a húst gyorsan puhára főzni?** Nagy bajuk gazdasszonyainknak az hogy sokszor óraszámra is hiába főzik a húst, ha az valami vén marhából való, mégis csak kemény, rágós fog maradni. Ezen pedig könnyen lehet segíteni, ha, miután a husleveset lehaboztuk, forrás közben egy kiló husra egy evőkanál tiszta ételpálinkát öntünk. Így a hus, bármilyen marhából való is, csakhamar puhára fő, a

pálinkának pedig legkisebb ize se marad vissza, mert az főzés közben egészen elpárolog.

— **Kivándorlás Kolozsmegyéből.** A kolozsmegyei kivándorlás aggasztó mérvet öltött. Az utlevél kérések annyira felszaporodtak, hogy a vármegye alispáni hivatalának az utlevelek elintézésével megbízott tisztviselője nem képes a naponként érkező kéréseket ellátni. Nemsokára utlevél osztályt kell beállítani a vármegyén. A múlt év kivándorlási statisztikája szerint, melyet most készített el az alispáni hivatal 1905. évben kiadtak a vármegye területére 1892 utlevelet. Ezzel kivándorolt 2843 egyén. A kivándorlók nagy száma Ruménia felé vette útját. És pedig Ruméniába szülő utleveleket kiállítottak 980-at, Amerikába 394, Németországba 210, Európa többi részeibe 308 utlevelet adtak ki. A kivándorlók nagy többsége oláh földmives. Második helyen állnak a szászok. Magyar kivándorló igen kevés volt. Foglalkozás szerint kivándorolt: szó szerint vett értelmiség 16; iparos 27; kereskedő 33; cseléd és napszámos 2767. Ez év januáriusában emelkedett a kivándorlók száma. Részletes kimutatás még nincs róla, de a januáriusi kivándorlás aránya már is jóval nagyobb a múlt év deczemberi hónapjánál, amikor a legtöbb kivándorló hagyta el az ország határát.

— **A szépség statisztikája.** Egy amerikai statisztikus 20 év óta foglalkozik azzal a közérdekű kérdéssel, hogy az egyes országokban hogyan oszlik meg a női szépség. Ebből a statisztikából közöljük a következő érdekes adatokat: Az Egyesült Államokban 100 nő között 31 szép van, Svájcban 29, Csehországban 28, Lengyelországban 27, Angliában 41, Franciaországban északon 62, délen 54, Svédországban 60, Ausztriában 61, Magyarországon 57, Japánban 63, Németországban északon 51, délen 46, Oroszországban 33, Olaszországban 34, Spanyolországban 32, Hindosztánban 60, Törökországban 37 stb. E statisztika szerint Magyarország helyzete elég kedvező, a mi bőségesen kárpótolhat minket más egyéb elmaradottságainkért.

Sz. 11—907. tkvi.

Hirdetmény.

Mezőszopor község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyideűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított. Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §-a és 1891. évi t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az **1907. évi július hó 15. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1907. évi július hó 15. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik

a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXX. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis **1907. évi július hó 15. napjáig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket, jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak és hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatok is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.

Mocs, 1907. évi január hó 4-én.

Torday Sándor
kir. járásbíró.

Sz.: 371—907.

Árverési hirdetmény.

Mocs község képviselő testületének V—1907. jzkvi számú határozata alapján közhírré teszem, hogy a község országos és heti vásárainak bérlete 3 évi időtartamra 800 korona kikiáltási áron kezdve — alólirotnál a hivatalos órák alatt megtekinthető feltételek értelmében **folyó év február hó 21-én d. e 11 órakor** a körjegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek ki fog adatni.

Mocs, 1907. február 12.

Kutas Sándor
körjegyző.

AGRARIA

Magyar Gépforgalmi Részv. Társ.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélcím:

„AGRARIA” Budapest, Váci-út 2.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve, egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítjuk

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc

a Johnson Harvester Co., Batavia

magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árajánlattel készséggel szolgálnak.

Nyomatott Adi Árpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.

Kajdu Orsolya